Siebzehnter Jahrgang. Jüdische Pester Zeitung. Erscheint 3-mal wöchentlich.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מען
יעדען טאג
פרענומעריריען.
אונד דער פרענומעריראנס-פרייס
בעגינט מיט דעם פעסטאנג דעם
פיסטען בלאטעס.

ווא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
בודאפעסט,
ווייטצנער בולווער נומ׳ 29,
יעדען טאג אויך ווא פרענומעראט-
אנס-בעלדער צו זעהען בעקיכען.

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
דאנסטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג
אונד קאסטעט
פיר אסטערריך-אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדען אסטר. וו״ו.
האלבייעהריג 4 גולדען אסטר. וו״ו.
פיערטעלייעהריג 2 גולדען אסטר. וו״ו.

פירס אויסלאנד
גאנציעהריג 9 גולד. — קר. אק. וו״ו.
האלבייעהריג 4 גולד. 50 קר. אק. וו״ו.
פיערטעלייעהריג 2 גולד. 25 קר. אק. וו״ו.

יידישע פעסטער צייטונג

Nr. 77 זיבצעהנטער יאהרגאנג בודאפעסט, מאנטאג כ״ו תמוז ה׳תרמ״ה. Budapest 6. Juli 1885.

דיא באלערא אין שפאניען.

פריהבאר היט דיא האנד גאטטעס איף דעם אנגלילכען לאנדע, דאס איינסט דער גאלדענע גארטען איראפאס געגאנגען יארהונדערטע אבער שפאניען, דיעזעס פארהיען דער ערדע, זיהר אים לייפיג פאן 3 יאהרען זא פריהבאבארע עלעמענטארישע ערגאנגען דאס זעלבסט דער פערשטאנדיגסטע גאטטעסלייגנער אין זיינעם איינגעהען ערבעבען אונד זיך בעלעגען מיט: דאס איזט דיא שטאדטיגע האנד איינער האהערען, איינע פארשיליכען, דאס איזט דיא האנד גאטטעס!

איינע שרעקליכע איבערשוועמונג, ווא דיא אין שפאניען זיך מעשיגגעזעגען גיבט דער פאלל ווארהאט פאר מיך דרייא יאהרען איינע דער שאנסטען אונד פריהבאבארסטען געגענדען דיעזעס שאנען בלאנדעס, פערוויסטעט אונד הולדיגט פאן מעגשיגגעבען אלס אפפער געפאהרדעט; נאך איזט עס מיר יאהר דער ווערדעס דער באדען, דער דאס בלוט זא פיעל אנשיהלדיגגעמאכט דעשר מעגשען אין זיך איפגעגאמעלט אונד דעסען זאגד מיט דער אשע פאן מיליאנען ערבעבען פערבראנגטער מענשען פערמעגגט איזט, אים איינגעדענק, איזט הערהיליכע שאנדע אונד האפפע. בלהיגגען ווא״הלשאנד אין מרומסעריפיפאן פערוואנדעלטע, ווא״בא מיליגדע אונד אבער מיליגדע פאן מעגשען איינע שרעקליכען טאד פאנגען אן פיעלען שטערבען אפפגעטע דיא ערדע אהרען גרייענהאפטען שלונד אונד פערשלאנגען הייזער, מיליגדע אונד מעגשען. ווא״א ציט קרוסס, דער זיך מיט ווייגער הארטע געגען גאטט אונד מאיזעס עפט. אן אנדערען שטעללען ווייער ווא״ה דיעער אונד שיעפעל אים געשמאלצענע שטיגמאסען אונד ווערגנדעם וואסער, דיא דיא עגיפטען לכסטען פערהעערגנגען אנרכסעטעטען אונד הייטע ווייטעם דיא שוארצע פעסט אין דעם אינגלילכען לאנדע אונד דיאדיא דעסטען הערהיליכסטע אונד געפיגגעטעטע געגענדען אין פרייהאפט צו פערוואנדעלן.

מיט דען געגענדען, ווא דיא זיכע ווייטעם איזט דיא פערבראנגט אבגעבראכען, דענן דיא פאסט אונד טעלגראפענמאשען זיך עגטוויקעלט טארק אבער דיא האבען זיך געפריהטעט. דיא ליבען בליהען אנבעגעהיגט איף דען שטראהלען לעבענ, דיא דיא פאן דעם שוארצען אבערהאוט אונד דען ווער עס פערמאגט דאס פריהבעטע זיך אים דען פערוויסטען געגענדען אונד דיא ציהונג גע״ בליעבען זיהר, ווענען מיט שטיגמער עגטוויקלונג דער מעגשענגאהרעשען „שוארצען פרייא״ עגטגען דער פערקעהר, דער האנדעל, זיהר איינגע. שטעللט אונד איינע גרייגנאפפטע שטעللע אונד לעבהאפטיגט הערהיש ווענגאהמיליכ. דיא אמטליכע בעריכטע שפרעכען פאן 6 אונד 800 מענשען, דיא טאגליך דער כאלעראע צום אפפער פאללען. עס איזט ווערד געווייסס, דאס דיעזע אנגאבען בי״א ווייטעם נגיבט דען טהאטזאכען עגטשפרעכען, אונד דאס אפפעלט אבער נאך דרייא אונד מעהרמאלאפעל פאן דער עפידעמיע הינגעהאפפט ווערדען.

אינער זאלבען אינשטאנדען האט דער האבהערגיגע ווענע מאנא אלפאנזא דען עגטשלוסס געפאסטט, זיך אים ווייגער פאן דער כאלעראע נאך עיגעלוד פריהיג הייפשטאדט אן דיא זא שווערע הייטגעגרבטען געגענדען ווענע אנגלילכען שטאאטסאנוואלטשאפט צוריקגעווענען. דיא שטיגמע אן מישקאלען איזט איינע הוהגעדע געוואהרען. — דיא ווייר ערפאהרען, בעשטעהט אין דיעזע גען דענגעגסקריהען דיא אבזוכט, דיא שאאבאמאשער אנגלגעגעהיגע ואפאהרט נאך בעגעהיגונג דער פאראנטעהבונג אן דען הייגגען גערטסס האט פערלאנגען צו לאסטען, בעפאר מאן דארט אין מאדריד דען „ווייטעלען מארד״ נאך סאבאלטשער ארט פערטיג מאכט.

פאם שוארצען פראפעטען.

דער מאהדי, דער זיך דעם פאללע באהטוטס אונד דעם העלדענטארע גאהדאנס מיט אלגאמטע איינער פעסטען פלאטטע אנגאמשראנק, טעל הערר דעם גאנצען סודאן איזט, מאכט גען עגטסטע פארבעריטונגען נאך עגיפטען איינגעבראכען אונד דא אין גיעם אראבישעם הייר צו גיהערען. דיא פאנאטישען הערגע דעם מאהדי דאבען זיך צוויא יאהרען פון עגגלישע ארמעען פערגעבעטע. דאך געשאה דיעזעס אייף דעם גלוהענדהיטען, יאפפעטע. דאלען אונד פיר אראבאער מאהדיגישע בארען דעם סודאן זעלבסט. זאללטע דער מאהדי אבער אין עגיפטען אייגבראכען, זא פיהרעט ער גיבט נור דיא עגגלישע אונד עגיפטישע אטטע, זאנדער אוך פראנקריך דאס אין עגיפטען גראסע אנזעהען דעסען צו פערטעטען. דאס אונד דיא טירקיא, דער דאס בעשאדד דורך דאס אפפעטען דעם מאהדי אין עגיפטען אין האפפטער שווענגד ווערדען צור פערטהיידיגונג עגיפטענס הערבייזאללע אונד דיא הערהיליכען דעם גיען פראפעטען גאנז בעפאר ער קאיראה אלקאהיראה אנגעגאנגען ווערד. פיהרט אים צו בעפעהלען, דאס דיא מאראבעראבאנד גענ אנגעגאנגען אייגפאלס אונד אין אלגעמיינען אנגעגריפען אונד אין אנגעגריפען אין דען הייגגען אנגלילכען אנגלילכען אין דען הייגגען אנגלילכען אנגלילכען אנגלילכ

שיר וכוחי בין האותיות אלף ויוד

(פאַרשטעשונג.)

האלף:

אם תבין לשכל מליך;
אטה אזן שמע אליך.—

היוד:

אם כן הט אזך ושמע דברתי,
הנה כדמות נקודה קטנה צורתי,
וכאשר תרשמני על הלוח,
תיכל להמשיך ממני לכל רוח,
לאורך, לרוחב, מעלה, מטה,
בעט סופר, כל אות, רוצה אתה;
ממני יצויר האותיות כלם,
בראשיתם ואחריתם אני גבולם.
כל אות ואות ממני כולל,
על אשר הנני מכל צורה משולל,
כי הן אנכי רק נקודה וצורה,
אין לי כל תכנית דמות וצורה,
ולכן כל הקוים נרשמים ונכתבים,
בהכרח מנקודות רבות מורכבים.
אם כן לי הותרון נאה,
ובצדק אנכי עליך מתנאה,
כי זאת יראה כל שר חורש,
שלכל האותיות אני השורש!

האלף:

בעבור שהנך השורש לכל אות,
אין לך עוד הותרון בזאת;
גם לי גם לך אתה הגדולה יקר,
כי אתה לאותיות „במכתב" העקר,
אני להאותיות „במכתב" האב;
ואם כן אני במכתב" ואתה „בכתב";
מעתה אם בסוד כמוני,
שאלתי בוא, והוה רעיני,
כי איש עם אחוז שלום נשוק,
שלום אך שלום הנני מאוה! —

היוד:

הנה אנכי רק זאת חכתי,
כי תודה על זה אני קוותי;
אשר אנשים אחים אנחנו שניני,
וכי מאומה הוא בעיני;
לכן עתה מקרב לבי אמלוה,
שלום לך אח, שלום שלום! —

(פאַרשטעשונג פאַלגט.)

פערלאָזונג

1) דער 1854-ער לאָז.

בייא דער אם 1-טען יולי 1885 פאַרגאַמסטען צייהונג דיעזער לאָז וואורדען פאָלגענדע סעריען נעצאָגען.

1257 1230 1228 1142 881 942 764 803 212 6058 5506 4284 6681 130 160 1265 1330 1475 1480 1594 1758 1797 1861 1920 1998 2982 2847 2822 2805 2738 2397 2233 2082 2019 3551 3497 3372 3371 3310 3264 3304 3139 3121 3039 3906 3751 3676.

2) דער אינגאַרישען ראָטהקרייץ־לאָז.

בייא דער אם 1. יולי 1885 פאַרגאַמסטען צייהונג דיעזער לאָז, וואורדען צייהרסט דיא נאַכשטעהענדען 6 טיל־נומסעריען נעצאָגען, אי צי: 4284 5506 6058 6681 7303 אונד 7763. דיא אין דיעזען סעריען געשאַלטענען 600 לאָז וואורדען יע מיט 6 גולדען איינגעלאָזט אונד אייסער דעם עראַלאַזען דיא בעזעצטע נעוויסשיינג, וועלכע אן דען שאַפטען פערלאָזונגען וועדער פאַרגעמסט. דער הויפט־טרעפער מיט 15000 גולדען פיעל אויף ס' 3383 נר' 83 אונד דער 2־טע טרעפער מיט 1000 גולדען אויף ס' 1513 נמ' 25; פערנער נעוויننען: יע 500 גולדען ס' 173 נר' 60 אונד ס' 4160 נר' 95; יע 100 גולד. ס' 737 נר' 95, ס' 3350 נר' 77, ס' 6469 נר' 3, ס' 7467 נר' 24, ס' 7879 נר' 71; ע 50 גל. ס' 174 נר' 55, ס' 687 נר' 87, ס' 1344 נר' 100, ס' 1194 נר' 59, ס' 1510 נר' 7, ס' 1569 נר' 48, ס' 1792 נר' 57, ס' 2495 נר' 57, ס' 2891 נר' 27, ס' 3009 נר' 65, ס' 3053 נר' 31, ס' 3906 נר' 68, ס' 4333 נר' 5, ס' 4584 נר' 91, ס' 4612 נר' 26, ס' 4623 נר' 13, ס' 5654 נר' 21, ס' 6179 נר' 33, ס' 6288 נר' 68, ס' 6430 נר' 21, ס' 6553 נר' 37, ס' 7414 נר' 58, ס' 7531 נר' 50, ס' 7759 נר' 50, ס' 7749 נר' 57.

3) דריטער־לאָז.

בייא דער אם 1. יולי פאַרגאַמסטען צייהונג דיעזער לאָז וואורדען פאָלגענדע סעריען נעצאָגען. 114 650 5 9 1450 1546 1598 1717 1848 1843 1933 2575 2669 2851, דער הויפטטרעפער מיט 200000 גולד פיער אויף ס' 1843 נר' 56, דער 2־טע מיט 20000 גולד. אויף ס' 1933 נר' 97, אונד דער 3־טע טרעפער מיט 5000 גולדי אויף ס' 1546 נר' 66; פערנער נעוויننען: יע 1000 גולדען ס' 114 נר' 75, ס' 1450 נר' 17, ס' 1546 נר' 78, ס' 1598 נר' 48, ס' 2575 נר' 4; יע 250 גולד. ס' 905 נר' 33, ס' 1460 נר' 91, ס' 1546 נר' 12, 15, 57, ס' 1594 נר' 61, ס' 1843 נר' 88, ס' 1848 נר' 27, ס' 1717 נר' 36, ס' 1933 נר' 92, ס' 2575 נר' 34 אונד ס' 2669 נר' 63.

אויף אללע איבריגען פערלאָזשען פערייען עגטאַללט דער נערינגסטע נעוויننען פאָן יע 140 גולד.

ראַטהזעל.*)

(העבראַאיש.)

דיא אנפאנגס־אונד דיא ענדבוכשטאבען דער פאָל־גענדען וואָרטער צוגען אן איינאנדער נערייהט צווייערלייא ציטען דער נעגעניואַרט, דיא ביידע נוכט אנגעתם וועד.

1. איינער אונערער שטאמפאַטער.
2. וויר זענגען זיין אנדענקען מיט דעם וויינבעכער אן דער האנד.
3. איין אָהן אברהאַמ'ס.
4. דיא לעטצטע עהרע איינעס פערשטאָרבענען.
5. איינע פאָן דען עזען פלאגען.
6. איין שפאטער.
7. איין נעהאָרנעס טהיער.
8. איין יידישער קאָנג.
9. בייא פייקענשאלל האט דיא נעוויننגען.

חידה.

(מאת החכם שמאל מגלעזי בסאבאסלא.)

אם תעלה בדעתך וכזונו,
אז יבא במחשבתך קלונו,
ותמר לא אחז באחז חמונו;
ואם נקודותיו להשתנות עלה בלבבך,
אז תחלף ותרבה גם אתה מלבושך;
תשנה נקודותיו עוד פעם זאת,
ותראה באדם כזה נפלאות;
כי לא ילבינו בראשי השעיות!

אויפלאָזונג דעם ראַטהזעלס אין נו' 73:

אין 450 מאַנען.

ריכטיג נעלאָזט פאָן דען הערען: נאָלדשטיין שאמו־קאָטצקא, מעגדל ב"ן קרעמער — טשעגע, אברהם נייפאלד — נאָפטזאדזין, ישראל נאָפ — מישקאָלץ אלעזר וויינ־גאַרטנער, שמואל מנלעוי — סאַבאַסלא, פייוא פאַנו בוים — דעשעפסי, דיא שולער יצחק שיפער אונד פיין נייגבערגער — סאַבאַסלא, משה קלין — פעטש־נייזאַרץ, יעלין הולדפעין, פיכל באַקהער, יאַקאָב לוכטער — בראַדי, לאיינקאָפ מאָריץ — רישטע, ענגלאנדער שאמו־מאַרגא, מאַרטין יאַקאָבעגער — אָטאָ־וויטצא, ישראל ליב קלין — וויטשעגע, שינאַמאַר האנדלער — מישקאָלץ, פיאַנו וואַלפגאנג — טאָקיא, וינטער וויינ — מאַטע־סאַלקא, מ. פינק — אייזענשטין נאַלדבערגער אדאלף אונד לאיאש, דעפאָאלד וואַהל — ש. קאנא. דיא שולער דער 4. קלאַסע — מאנדאָק.

פתרון החידה בעמוד 73:

דוד.

ריכטיג נעלאָזט פאָן דען הערען: ישראל נאָפ — מישקאָלץ, נאָלדשטיין שאמו — קאָטצקא, יצחק בחנה נאָלדשטיין — סאַמאַר, ב. אסטערייכער — טשאַנאַלאָש, מענדעל ב"ן קרעמער — טשעגע, אברהם שפיטצער — טעמעשוואַר, יצחק אברהם גלוקק לוסיאַ — נאָפטזאַדזין, יחיאל זאב שלעזינגער — מישקאָלץ אלעזר וויינ — נ.גאנא, שמואל סלעזיי — סאַבאַסלא, ווילהעלם לעוי — שאַרנאַאַר, משה קלין — פעטשוויזאַרץ, נ. יאַסטינגעגר — הרעט־נעק, משה לעב — באַיסלאוי, יעלין האַלפערן, פיכל בעק־קער, יאַקאָב לייכטער — בראַדי, מאַרטין לאיינקאָפ — רישטע, שוואַרץ מאַר — פעהרי־דיאַרמאַט, ענגלאנדער שאמו — סאַנא, וויא פייוו — אינגאַרא, יוסף נעלב — פילא, יחודא קלין סוקאַ, ישראל ליב קלין — אדא, יחודא וויינבערגער — חונפאלד, מ. קרוטשער — יאַסקי, דעקעלויזאַ, ישראל דראַטזקי — דראַקויא, מאַקס פרעסט וויטשעגע, וואלף שאמועל — פעקעלהויר, פיאַנו וואַלפגאנג — טאָקיא, מ. פינק — אייזענשטין שלמה אונד יחזקאל שאלאמאן — האַרטמאַש־לאַפאַש, אשר שמואל נאָטשעלעוב — קאַרסקוי.

נאַכטראַגלוך נעלאָזט יאַסטעל צו נו' 70: נ. פיזעער — שלומפ, משה לעב — באַיסלאוי.

*) דיא נאַמען דער אינגעגרער ריכטיגער לאָזונגען זייל־כן פאָן שלומס דער נאַכשטען פייאַנגומסער אונס צו־קאָמען, וועדען ווי פעראָפעגטליכען.

וויר ערוכטען אונזערע געעהרטען פרענומעראַ־טען אונד פרייגדע זיך מיט איהרען צוטרעפען נור די־דעלט אז אונזערע רעדאַקציאָן צו וועדען.

אונד בישטען ווי דיא אדרעסע דישלוך וויא פאָלגט אנצוגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

וואַטצנער בולוואַר נומער 29.

Jüdische Pester Zeitung

Waitzner-Boulevard Nr. 29, Budapest

וויא איינטרעטענדע פראָגומעראַנטען ערהאַל־טען דיא אין דער פאָרגינען נומער אבגעשלאָסענע ערצאָהלונג „לעאה" אין איינעס שאָן איינגעשאַפ־טעטען בוכלין גראַטיס צוגעזענדעט.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער־פרייזע.

געטריידע־געשעפט. וויצען וואר פאַרגעסטערן מעסיג צו מארקט געקאָמען דער פערקעהר וואר בעסער, 12000 מצרצ, וואורדען פערקויפט.

ווייצען: טהיס. 100 מעסער 74,8 קילאָ 8,95 גולד. — 100 מעסערצעס 78, קילאָ 8,85 גולד. — 100 מעסער־צענטנער 77, קילאָ, 8,85 גולדען. — 200 מעסער־צענטנער 77,5 קילאָגראַמס —,9 גולדען. — 500 מעסער־צענטנער 78, קילאָגראַמס 8,70 גולדען. — פעסטער־פאָדען 100 מעסערצ' 77,5 קילאָ 8,45 גולד. — באַטשקער 1000 מעסערצ. 72,5 קילאָ —,8 גולדען. — נאָדדאָנגאַרישער 900 מעסערצס' 76,5 קילאָ 8,15 גולד. — וויסענבורגער 100 מעסערצעס 75,5 קילאָ 8,10 גולד. — (אללעס פיר 3 מאָנאַט.)

קוקורוזען 6,20—6,25 גולד.

האַפער. 6,35—6,55 גולד.

טערמינ־געשעפט. וויצען פיר דעצעמבער 8,35—8,37 גולד. האַפער פיר דעצעמבער 6,13—6,15 גולד. קוקורוזען פיר פער יולי־אויגוסט 6,23—6,25 גולד.

פעסטער שלאַכטפיעה־מארקט.

בייא דעם אם 2־טען ד. מ. דער אין פעסט אנגעראַלע־גען וואָגענמארקט וואורדען 2223 שטיק נאָס. אונד 358 קליין־פיה צו מארקט געקאָמען. הויפטאָן וואורדען פער־קויפט: 49 שטיק שטערע, פער שטיק פאָן 90 בין 240 גולדען — 1189 אָכסען דאס מאַאר פאָן 180—460 גולד 503 קוהען, דאס מאַאר פאָן 140—250 גולד 170 פערד־קוהה דאס שטיק פאָן 90—190 גולד 322 שטיק בוططעל, דאס מאַאר פאָן 120—240 גולד. 407 שטיק קעלבער דאס שטיק פאָן 8—25 גולד. 121 שטיק שאפ דאס מאַאר פאָן 10—19,— גולד. פרייזע פער 100 קילאָ: אָכסען־פלייש 51—54 גולדען. קוה־פלייש —,48—51 גולד. קאַלב־פלייש 60—65 גולד. אונד בייספעל־פלייש 44—,49 גולד.

לאָטטאַעריעזע פאָם 1־טען יולי 1885.

בערלין 72 15 45 86 81

פעראַנטוואָרטלעכער רעדאַקטאָר: מאַקס סאַבאָלטשי.

קאָנקורז.

אין דער הויזען אזראַעליטישען געמעינדע שולע איס פאָם 1־טען סעפטעמבער ל' י' דיא שטעלע אייגעס לעהרערס פיר העבראַאישע ייס־סעגשאַפטען, זא וויא העבראַאישע שפראַכלעהרע, תנ"ך אין אונגאַרישער אונד דייטשער איבערזעצ־עונג פאַרצוגאַנגען, וויא אויך אין דריי אונד גנ"ר צו אינגעהרלעכען, מיט אייגעס אהרעסגעראַלטע פאָן 400 גולדען זאַממט פייער וואָהנונג, צו בע־ועטען. — רעפלעקטירענדע האַבען אוהרע גע־וכט זאַממט צייגנישען אויבער בייזהעריגעס ווירען אן אפפענטלעכען שולען, לאַנגסטענס בין 1־טען אייגוסט פערזאָנלוך צו אויבערהיגען.

שאַראָשפאַטאַק, יולי 1885.

3—1 דיא שיולקאָמיססיאָן.

בשר גאַסטהויז אונד קויאַרטיער.

איס אנלאַס דער פאָן טייגען געעהרטען גאַסטען אינגעשטיבערלטער אויסגעשפאַנען צו־פרידענהייט, בעגעהרע איך מיך הויפט דיא האַ־לבסטע אנגעגע צו מאַכען דאס איך נעבסט מיינעס אַרטהאַראָקסען גאַסטהויזע אונד זעלבוואַא־רענגעשעפט איינגער פאַבריקאַציאָן.

איך מעהרערע קלייגערע אונד גראַסערע ציממער צו מאַסטען פרייזען מיט בעסטער גא־מאַרטעט, אַרדענטליכער בעדיענונג, שאָן מאַבל־עט אונד עדעס מיט בעפעלאַטעס אייגאַנגע, פיר גאַסטע אים קויאַרטיער איינגעריכטעט דאַנע וואַיא איך מיט זעהר גוטער קאָסט אונד פיינע געטראַנקען דיענען קאַנן. — איינען גענעהמען צישפיר ערוואַ־רטעט האַבאַכטונגספאָלל פייבל רלוי

בודאַפעסט, לוידאַנגאַססע 5.

שיהטעס מוסטעס אנגעקאַנגט אַרטראַקטער גע־מיינדען וועלכע זיך וואַהרענד דיא מעאָן דער שאַפטהויז, מיט בער זייטלונג בעגאַסטען וואָללען, קאַנגען זיך אי אנדער אדרעסע וועגדען.

Eigenthümer Wittwe Frau M. REIS. Verantwortlicher Redacteur MAX SZABOLCSI. Budapest, 1885. Druck von Sam. Márkus, Grosse-Kronengasse Nr. 23.

איסגעבויסטען געבייט צו מאכען. קיינע אַרטיקען מייגע געגנדע שולל אין דולען, זאַנדערן אַללע מיס־טען זיא זיך אום איהן שאַרען, אונד איינע אַללין דינען צוועקען דינען. דאס זיא עוואיטען דען זעלבסטשאַנדיג, איפגעטעגדען פאַסט נישט באַלד דורך אין פיעפערבען אין דאס עוניוס בע־פאַרדען ווערדען, דאס מאַכטען ווייר נישט בע־שטמט בעריפען.

* (דר. יוסט ס) בעריכטיגטער „גמרא־מלמד" דעם פּאַפּעסאַר ר אַ ה ל י נ ג זיטצט דיטע בעריכטס איין דער אונלאַנגבאַנד דעם ווע־נער ראַנדעגגריכטעס. דיעסמאַל לעגט אים גאַנ־צען איינע פאַלשיגע פאַר, זיא דאס גראַסע אונטיפ־מישיגע ליכט בעגאַנגען דאַס. אום זיך נאַמליך אינטער אינגעגר אינעגס פאַרוואַנד אין פּראַ אייפ־דאַלטען צו מאַנגען, זיא ער דאַלטיג פיר טהיעדעס גדלי אים טאַרטיליעוו אינטערריכטעטע, דיעס ער זיך אַן דער אונווערזוטאַט אלס מעדיציגער איינ־ווייבען דא ער קיין מאַטריטאַטסצערגניסס בעזאַס זא מ אַ כ ט ע ע ר ז י ך ז ע ל ב ס ט א י י ג ע ס אין ווערבעס אין יומאַיטעס נימאַיאוס גענגאַנגס ווייר. דאס גאַר גיעמאַלס עקסיסטיר דאַס. מאַן בליקט דעם איסגאַנג דער פּערדאַנדלונג מיט בעגיריפיליכער שאַנגנג ענטגעגען.

* (אַ י ן י י ד י ש ע ר מ אַ ר ש אַ ל ל.) אַס פּ־טען יינ איוס דער ליבאַרעט דעם סולטאַנס, דר. ע ל י אַ ס פּאַשאַ אין אַנגסאַאַנגאַפאַל. פּאַן דעסטען ווייקען אונד דאַהען פּערדרענגטען אין דיעזען בלאַטטערן ווייערעדאַס דיא דעדע ווער, פּאַן ווייגער מאַעסטאַט עיס פּעריק, דאַס דיעס עיס מ אַ ר שאַ ל ל דעער ט י ר ס י שע ן אַ ר מ עע ע ר נ אַ נ נ ט י י אַ ד ד ע ן. דר־אַלאַס פּאַשאַ, דער בין עטעט דען מיטער אונד אַנגס אינגעגראַדס דער מאַזוגאַלדען מאַיינע בעריכטיגטע, עריגעלט בין דיעוער נייערען אַנגס־אַדאַנגס דען „נאַבאַ אומאַין אינען דער דאַב־טטען טיריקשען אַרען.

* (אַ ס פּאַ ל אַ ס ט ע ד ע ס ט נ נ ס ט ע ר פּ ר אַ ז י ד ע נ ט ע ן) פּערזאַמטלטען זיך גנסטערן אבגרדס גענען 500 אייסטעלדער. פּעד־גער דיא מאַנגער, דיא זיך אים דאַס צישטאַנדיג־דאַמטען דער אייסטעלדונג פּערדיגטסט פּרוויאַ־בען דאַבען אונד אַנגסטנע צאַלדריכע תרפּאַר־דאַנגדע פּערזאַנלבקרישען. דער אינגאַרישע מיגס טעפּאַרדיגען דאַטטע דיא מאַנגער דער אַרבייט, דעס דאַנדעלס אונד דער אינטיסטיג צו אינגער מאַאַרעע (אבגרדמאַהל) גגלאַדען, אים פּערזאַנלך מיט אַרטגען אין בעריכטונג צו דאַמטען אונד אים אַרטגען דאַנגס אונד בייפאַלל פּיר דאס גגליגי־

דיא אָפּעַר דער דאַבאַרא.

דיסטאַרישער דאַמאַן אים דעם 17־טען יאַהרהונדערט.

(163־טע פאָרטשעטצונג.)

אַלס ער אין אינער נאַכט זיין לאַגער אין דעם ווילד־דען אינוויסדבאַרען אויפער דעם פּאַרטען מעגעדס אייפגע־שלאַגען דאַטטע אונד עגטשלומסמעדס וואַר. מיטטע איהם מייאַס, וויא אין ענגגד. אונד פּאַן אינגס קנטפּלטגען פּיער בגלייטטעס. דאס אין נאַטהאַן גגלעדדט דאַטטע, ער־שינגען, אונד איהם צוריפען, דאס דיא שטנדע דינגגד מעסטאַנטען עגטשלדונג דעראַן נאַהע. ער זאַלדע אין אינגגס בעטטטמטען מאַגע צוי צייט דער פּאַטטען דער בגלאַנגדונג יעוואַלדעס אין גגיטטען אין דער נאַאַטען פּיאַטירע דער נגיטטע פּאַן נעטטע זיך אייגדדען. אונד דאַס זיין דאַכטטעס גליק בעוואַטטען. צוס צוויטטען מאַל עטטעדען דיא אים, אַלס ער זיך אים אַדראַן באַדדעטע, אונד עראַגגדעטע איהן אין דען בעטטטמטטען מאַגע. דער עדאַלדע טיטטטע אונס נישט. איך בענאַב מיך וועדער נאַך נאַטצע; דאַס טאַטטען וויר אַללע קנטפּלטגען אגטטאַלטען. אונד דיטטטען דאַגען מיט דער שאַגען שלייטן פּרוולגדטטעדען אונדער פּלאַגע נאַך גגטטען. אין ענגער פּיאַטדע, דיא מאַן דעס בעאַפּס נגגגגס בעפּאַנדטע זיך אין נאַפּטס נטטאַר, וואַרען אין אַלטטר אַרט טטטטען. דאַרען דיכטטען וויר אונס אין, אונד דיר. מיטטטע מיראַס איהרען קנטפּטגען נטטאַל טטטאַגגגגן. ער קאַם, עס וואַר אַללעס דער וואַנדערבאַר אונד גגגגן פּאַרטדטפּפּלדר. ער וואַר ווגלגן. אינגער אַלל דיא וואַנדער, אונד אין שראַפּפּדגגן. דען איהם מיראַס קדדי־דעגגטטע, דאַלף אונס אינגער דיא שטייגדטטטע פּאַרטטע דעגגטטע.

(לייבע גיצער טרימטרונג.)

דער אין צוגים (מאַהדען) לעגגענדע ק. ק. הייפּפּ־הייפּטמאַנן, דער הינדיך הימטעל האַט אין דען דאַבבגער דאַקטאַר א. בערלינער אין בערלין אין דער אַרטגעס שרייבען גערבטעט וואַרען ער ביט־טעט. איהם דאַרבער איסמוגפּט צו געבען. אב אי־בער דיא אין אדען (אַראַבען) ביא דען יודען אב־ליכע ווטטע, דען פּערטטאַרבענען מיט האַרצען דיא קנאַבען צו צערטטעטטערן, איהם עטוואס בע־קאַנגט איטט, אונד וועלבען אורטטפּרונג דיעזע דעס דעדעגטומע פּ־דעמדע אינוטטע האַבען מאַן ?—דער הייפּטמאַנן דער תרד 4 יעלטטהילע מאַן דיעזען אינטערנאַמטען, אונד אבערזאַל דען פּערהאַלטנס־טען דער יודען גראַסע אייפמערקזאַמקייט נגטטעגנקט האַט, אלס ער אים יאַהרע 1880 נאַך איגיען ריזטע, אין אדען פּאַן דיעזעס געבריכבע גגטאַדט. וואַס ער אבער נישט גלייבען וואַלטע, דא איהם דיא אייסגראַדדגגלדר זאַגפּאַלטיגע בעראַנדלונג דער לייבען ביא דען יודען גוט בעקאַנגט איטט. אים הערבטטט פּאַייען אַדדעס, וויא ער אין עגגפּ־טען, פּאַלאַסטגנא אונד סייען ווייטטע, האַטטע ער ווערער פּאַן דיעזעס זאַנדערבאַרען בריוד דער אַראַבטטען יודען. איך הערד ס. ע ש ע ר שטע אונדגאַסטן אַנדלונגסדיעזעס אינד ק. ק. אַסטערריכ־אונגאַרטטער מאַגזיל בעטטאַטטיגטע דיעזען געבריכ, מיט דעס ציטאַטטע. דאס דיא אַרגער יודען אידדע טאַדטען ווטטעגד. מיט דעס גגיבטטע נאַך עגיוואַלעס גגיגגדדעט בע־גאַבען, אונד איהנען אינען קדיג וואַסטער, בראַד אונד צוויא מגגגען צוד ווטטע לגגען. דער הערד הייפּטמאַנן, דער דיגגען אנדערן צוועדד פּע־פּאַלגט, אלס דען ווטטסגגטאַפּטלטען. בטטטעט אולא דען הערדן דאַקטאַר בערלינער איהם מיט יגגעס ווטטסגן אין דיעזען אנגאַלגגגדדטטט בעלאַלדד צו ווין. וויא דיא דעס בעריכטס איטט פּאַן מעדדערען הערדען דאַבבגער־גטטטעטטען אינגאַדטטע בעדדטע. אדער גגגען דאס לבענדיג בגגראַבגגדדען שרייבען אונד אדאַס, דאס דיגגע אגטטאַגגג אינגע גאַנגן ריכטטיג וויא, וואַנאַך דאס פּאַרגעהען דער אדגגער יודען אגדדדיש וויא, אונד גגטטטס פּאַן אנדערן נאַטאַגגגן צו אדגגען גגקאַמטען איטט. אב עס פּיעללדטבט אדדדע אינגער דאַבאַלטטטען אג

„מאַהאַמער אכמער, פֿאַן נאָטשטעס גנאָדען אינ־
דורך דען ווילען דעם פֿאַלקעס שוואַרצער פֿראַפֿעט
דעם אילאַם (דיא מאַהאַמעדאַנישע רעליגיאָן) בע־
גריסט אַלע פֿערבייסער דער וואַהרען לעהרען
דעם פּראָפֿעטען! (מאַהאַמעד.)

איז דעם לאַנד דער שטראָפֿעס (דיא נעגנד
זינע הילגליכע דער שוואַרצע פּראָפֿעט דיא אייראָ־
פּאַער) האַבען איך פֿערשיעדענע נאַכריכטען איבער
דיא „עגיפּטישע פּראָנע" ערהאַלטען. דיעזע פּראָנע
צו לאַזען בין איך אַלליין איך בעריוהען,
אינדעם איך עגיפּטען, דאַס איבריגענס אַהנגעהיר מיר
נעהאָרט, איינפֿאַך ערבערען ווערדע, באַלד ווערדען
זיך קאַסטאַלא, אַנגאָלא אינד וואַרי האַלפֿא (רעגע־
שטאַרטע עגיפּטען) אין מיינער מאַכט בעפֿינדען.
מין דעגרייבער איינציג אין מאַיראַ (הייפּטשטאַדט
עגיפּטענס) ווייר באַלד דאַרויף ערפֿאַלגען, וויא איך
פֿאַלגענדעס פּראָגראַמם צור איפֿהרונג בריינגען
לאַסען ווערדע.

1־טענס דיא אינגליכיגען ווערדען עגטיערער
דיא איינגעגע אינד וואַהרע רעליגיאָן מאַהאַמעדס
אנערהמען, אדער דיא ווערדען נידעדרינעמעטעלט
(ערדענפֿאַלדס איין קורצער פּראָצעסס).

2־טענס דיא ווערדען אינד מיטעל (נראַצי,
פּאַשא, באַי, עפֿענדי אי זי וי) מיט ווילכען ביז־
הער זיא פֿעל מיסבריך געטרעבען וואַרדע, ווער־
דען אינפֿאַלליגעמאַל אבגעשאַפֿפֿט. (דיעזע שוואַר־
צע מאַיעסטאַט איזט אלזו אַזציאַלסט).

3־טענס: אמטער, דערען אנצאַהל איבריגענס
שטאַרק פֿערמינדערט ווערדען ווייר, ווערדען נור
רעכטגלייביגע מאַהאַמעדאַנער ערהאַלטען. דיא אַראַ־
ביש גוט שרייבען אינד לעזען קאָנען, אינד דיא
זיך מיט איינער פֿעל נעריגגערן בעשאַלטיגע אדם
ביז עטעט בעגנגען.

4־טענס: עדלע אינפֿאַרם ווייר אבגעשאַפֿפֿט,
דאַפֿאר ווייר דיא איינפֿאַכע בעקלייידונג אדאַמס
(אדם הראשון) איינגעפֿיהרט. (בראַיאָ!)

5־טענס: דיא נטער, דאַס בעיגעגליכע וויא
דאַס אינבעיגעגליכע פֿערמאָגען ווייר דען נעטיג־
שאַפֿטליכען בעזיטען אַללער בולדען. (אַלזו איינע
גלייכע פֿערמאָגענסאַיפֿטהיילונג אין דעם זינגע דער
קאַממיגסטען אדער נידהיליסטען).

6־טענס: דיא קאַפּשאַלען מיסטען צו עדסים־
טרען איפֿהאַרען, דיא מאַנזולען, ווערדע אך הייס־
שקען, דיא נעריבטפֿאַפֿט איפֿראַזען, אדוואַא־
טען, ריכטער אינד וואַכערער אבער ווערדע אך
איינפֿאַר־טראַגען.

7־טענס: צייטונגען, זאַוואַהל דיא גלייכיגען
אַלס דיא אנגלייכיגען ווערדען נכט מעהר עדיטי־
גען דיר־פֿען. (גלייכליכעס לאַנד, דאַס מיינע צייטונגען
האבען ווייר)

8־טענס: דיא איינאַאַאַיטען שולען בעזאַנ־
דערס אבער יענע, ווילכע אים דאַטאַלישען
אדער פּראָטעסטאַנטישען זינגע ווירקען, ווערדען
איפֿגעלאַזען.

9־טענס: דיא אמטליכע שפּראַכע ווייר ענט־
ווערער דיא אַראַבישע אדער דיא סודאַנעזישע זין,
נעזעטען ווייר נור איינעס ערסטרעבען: דער קאָראַן,
(דיא בכעל דער מאַהאַמעדאַנער.)

10־טענס: דיא איינאַאַאַיטען עלעמענטע,
דיא זיך אין דיא אַראַבישע אדער דיא סודאַנעזישע זין,
מיסען איפֿגעשיעדען ווערדען, מיינע אַרמעע דאַרף
נור אים מאַהאַמעדאַנערן אינד צוואַר אים עניפֿ־
טערן אינד סודאַנעזען בעשטעהען.

11־טענס: דיא איינאַאַאַיטער, ווילכע אים נול־
טאַהלע פֿערבליבען וואַללען, ווערדען שטייער צאַה־
לען מיסען נאַך דעם גרונדסאַטצ אַיחס
רעם קאַרפֿעפֿרס. (ווערדע דען דיקקען!)

12־טענס: דער קרעדיט, ווילכען ביז יעטצט
דיא איינאַאַאַיטער גענאַסען האַבען, ווייר דאַס רעכט
גלייכיגע פֿאַלק אַללען גענעסען, דאַס איינע אינ־
רעכטעס וויינע עייאַרבעגע פֿערמאָגען ווייר דעם
שטאַאַטע צופֿאַללען.

דאַס זינד דיא 12 פּינקטע, איינע ווילכע איך
דען נייען עגיפּטישען שטאַאַט ערריכטען ווערדע
וא איך אין מאַיאַ אלס זעגער איינצעהע.

פֿערשיעדענע נייאַיגקייטען.

* (איינע וואַנדלונגאַין דער פֿאַלטיק דעס פּאַפּסטעס.) אַם 30. יוני וואַרען עס אכטהונדערט יאָהרע, דאַס גרעגאָר דער זיבענטע געשטאָרבען איזט. דיעזער פּאַפּסט וואַר עס, דער דיא מאַכט דער קאַטהאָליישען קירכע איין דען האַכסטען פּינכט געהאַבען האַט, ער וואַר עס, דער דען דייטשען קאַיזער הייריך II. באַרפּוס אים פֿאַרוואַלע דעס פּאַפּסטעס צו קאַנאָסאַ פֿיהרען ליעס, בעפֿאַר ער איהן פֿאַר זיך לעס אלס איינען ביסער ווערדער איפֿנאַהם, אינד דען קירכענבאַן (הרם) איפֿהאַב. אין פֿאָלגע דעס־
סען אַללע פּרעסען אינד אינטערטהאַנען דעם
וואַזער דען געהאַזאַם איפֿגעזאַגט האַטטען. ביא
געלעגענהייט דער אכטהונדערטהאַהרען טאַדעס
פּיעס גרעגאָרס איבערהיכסט איינע דעפּעשאַיאָן
דעם עפּצענען פּאַפּסטע לעאָ XIII. איינע זילבערינע
שאַטצע דעס פּאַפּסטעס גרעגאָר VII. אינד איינע
אדרעססע אים נאַמען דער קאַטהאָליכען דער נאַ־
צען ערדע. לעאָ העלט נון איינע רעדע. אין וועל־
כער ער איינען פֿערגלייך צאַ צייטען דער דאַמאַלי־
גען צייט אינד דער גנעגעגיאָרס; צייטען גרעגאָר
VII. אינד זיך. יאָ וויא דאַמאַלס — אַנטע ער —
וא מאַנעס אַהר איך געגענגיאָרטיג אייך וואַנאַם־
מיט פֿערדאַפֿפֿען, אינד פֿעסטשטעהען אין פֿאַללער
אינטערווייר פֿינקיט געגען דיא
זען הייליגען שטוהל: מאַנעס אַהר
אַללע אינאינגעמיט פֿערמיידען, דען דיא נעפּאַה־
רען זינד גראַם אינד דער פֿינד איזט מאַכטיג ווי
דיעזע וואַרטע בעריטען אינע עגטשיעדענע וואַנד־
לונג אין דער פֿאַלטיק דעס פּאַפּסטעס, דער זיך
ביזהער פֿאַן דען עזוואַטען בעאינפֿלוסען אינד
לישען לעס. דיעזע אבער זוכטען ביא ערדע־
גלעגענהייט דער צייטט צייטען פּאַפּסטהום אינד
מאַנגאַהום איפֿעכט צו ערהאַלטען אינד מאַנ־
ליכסט נאַך צו פֿערשאַפֿען. ווידעם
נאַמליך קאַנג דיא קטאַרעמאַל דער
וועלטליכען הערשאַפֿט דעס פּאַפּסטעס אין ענדע
בעריטעט אינד דאַס הייפּטשטאַדט דעס קאַנג־
ריכס איטאַליען מאַכטע. בעגאַנן צווישען קאַנג
אינד פּאַפּסט אין אינפֿעריאַלליכער שטרייט. דיא
עזוואַטען, דיא דען פּאַפּסט פֿאַללשטאַנדיג
בעהערשטען, פֿיהרטען עס דורך, דאַס דיא קאַ־
טהאָלישע כריסטענהייט צום גלאַבטער דער גע־
בירדטען וועלט דיא אינפֿעהלבאַרליכע דעס פּאַפּס־
טעס אלס רעליגיאָזע האַנמאַ אקצעפּטירטען. דע־
מען אינפֿעהלבאַרען פּאַפּסט לעס דיא דאַנן נאַך
אייהער פֿיפֿטע מאַנען. פֿיס האַנגערטע נגנען דיא
וועלטליכען מאַכטע. לענגע וויטאַר עמאַניעל אין
דען באַנן, נאַהם דען קולטורקאַמפּף מיט ביסמאַרק,
פּראַנקרייך אינד רוסלאַנד איף. ביא דעם נאַטור־
ליך דען עזוואַטען דיא הייפּטאַרלען עיפֿעלען,
דער נגנגעגיאָרטיגע פּאַפּסט האַט זיך אנפֿאַנגס איך
נאַנען דער פֿיהרונג דער עזוואַטען אינערלאַסען,
זאַה עס עזאַך באַלד איך, דאַס עס פֿיר דאַס
פּאַפּסטטום פֿעל ראַטהאַמער וויא, ווענן ער מיט
דען וועלטליכען מאַכטען — איך מיט אינאַליען —
ווענן פֿיהרען מאַכטע מאַכטע. דאַס וואַלטע אבער
דען עזוואַטען נכט געפֿאַללען אינד וויא בעגאַנגען,
פֿיהער אינען שטללען, אינד דאַנן אינען פּאַפּס־
קאַפּס גנגען דיא פֿיעלליכע ריכטונג דעס
פּאַפּסטעס. דאַ דאַפּפּאַ זיך לעאָ XIII. אינ־
אינד זוכטע דען אינטעריגטסטען געבריך
פֿאַן דער אהם צוגעשפּאַנען אינפֿעהלבאַרליכ־
דיא אנטעמעטישע אינד קריעגסלוסטיגע צוטיגע
דער עזוואַטען אין דאַס לעס ער איך מיטעס יע־
גע אינטעללען, דאַס הייפּט דער עזוואַטען
קריעגספּאַרטיא. דאַרינאַל פֿיטראַ צוואַנג ער
צור עריגבונג, דיא פּראַנצאָזישען קריעגסהאַנדע
לעס ער פּאַפּנגטליך אלס אבטרינגטע פֿערקנגטען
אינד אין זינער רעדע פֿאַן דער זוור הער אינען
פּאַפּסטס צוטרט דאַס, דייטעט דער פּאַפּסט אין,
דאַס ער גנגטשלאַסטען איזט פֿאַן זינגעס רעכטע דען

פּאַלעטאַן.

מוהמע פּרומטעט.

(דייטשגעלט אייס דעס אנפֿאַנג דיעזעס יאָהרהונדערטס.)

(1־טע פּאָרטעטצונג.)

מאַנכע וויטטיג קאָנגטע נכט צור אַרבייט ווערדען,
ווייל דיא אירע קינדער נכט וואַצוואַלטסען האַטטע. עס
נאַם אבער איך זאַלכע לייטע, דיא עס נאַנין קאָמפּאַד
פּאַנדען, איין איינען אדער צוויי אַ מאַנע אין דער איינען
קהלה אונד דאַנן אין דער אנדערן זיך צו נאַטטע צו לאַ־
דען; פֿיר זאַלכע וואַר דיא יידיטע וואַלטהאַטיגקייט פֿעל צו
מולדע. אבער מאַן קאָנגטע קיינען אינטערטטיר מאַכען אינד
בעראַכטע אַללע מיט פּלעטטען, דאַס איטט מיט אנוויזונגען
אין דען איינען אדער אנדערן באַלבאַם איך פֿערפּפֿלעגונג
אבער טטכה; וואַהרענד דיא „שלאַפֿטטאַטט" אירגען קויאַ־
טיער נאַם.

אין דייטטשאַן נאַם עס קיין איינגעטליכעס נהעטטע
אדער יודענטיעטטעל; דאַך וואַרען דיא יידישען הייזער
מיטטס אים דיא סינאַגאָגע הערוס גרופּפּירט. ווער נאַנגען סי־
נאַגאָגע אבצוואַר עס אים גרונדע נור איין מיט בעטטעטען
פּרעטאַלטער באַדען וואַר. דיעזער לאַנ איבער דער וואַה־
נונג דעס עטטיגענבעאַמטטען, ווילכער אין וויינע פּעריאָן
אַללע פּינקציאָנען פּעראַיגינטע, דיא דיא קלייגע נעטיינדע
עדאַרדעטטע, דיא „שול" — וויא מאַן דאַמאַלס אַללגעטיין
דיא סינאַגאָגע נאַנגטע, וואַר בינט בעמאַלס: איך דער
איינען וויטט אין לאַיע מיט איינעס שיפֿר אין דען מאַנ־
טינגען מאַטטען; איך דער אנדערן איין איינהאָרן (דאַס)

איינען לולב שטטעלגר; וואַהרענד דיא דורך איין נטטעטר־
ווערק אבגעאַנדערטע וויבערטטיל מיט אַללעליא מאַנטא־
זיעכלטטען פֿערצירט וואַר. הייטע שטאַנד דיא בלאַנק גע־
שיעטט דיא דיא איבערוויטט אין דער „נאַטטע" אינד אין
דען הייזערן דער יודען דיא פּאַרבעייטטונג צום עטטאַנגע
דער לינגלינגען ברוט מאַבאַטט עדיגטלליך וואַר.

דער נגאַי, דעם וואַלף באָראַטטי. זאַטט אין דיינעס
צימטער פּאַר איינעס איטגעטלאַנגענען פּאַלאַנגטען, אינד
גריבלטט, דיא שטרינג אין פּאַלטען צעטהנד. איבער איינער
שוויטרינגען שטללדע דעטטלבען. ער וואַר איין שאַנער
גריין מיט איינעס פֿייגדליכען אינע אינטער דער האַרען
דענקעטטטרינג. איך דעם קאָטטע זאַס שוואַרצעס
רונדעס פּאַטטקאַטטען, דאָך לאַנ נגכען אים דאַס „בדעטט־
טעל" איינגגליך באַרעטטעל, איינע פּלאַכע רונדע פּאַטטע
בעדעקקונג. דיא ער אין פֿייטראַנען איך דאַס קאָטטע
וועטטע, ער טיטע פּאַטטעטע קנעטהען, שוואַרצע ווידע־
טטרייטטע, שוהע מיט שנאַללען, אינד אבער דער לאַנגען
וויטטען וועטטע איינען עבענפּאַללס לאַנגען מאַנאַקבריטען
גנדראָקע, אים דעטטען מאַטטע איין בלוטע וואַקטטע הער־
פּאַרגטקט. אים דער וועטטע אבער הינגען אין איינעס
באַנדע צוויטע רונדע ראַטטע קנעלן, דיא דאַמאַלס ווהר
מאַדען וואַרען אינד שאַנטיטע פּיטטע גנגאַנגע וואַרדען,
וואַס דיא אין דער טראַט וואַרען.

יעטצט מראַט דיא הייזטרינ איין, דערען איינטטענע
האַהע שאַנהיט דיא צייט נכט נאַנגען צו פֿעדוטטען פּער־
מאַכט האַטטע. נאָך איטטער לייכטטע איט דעם הייטטעל־
בלוטען איינגגאַאַיע זאַגטטע אינד נטע; נאָך איטטער

וויאַרען אירע וואַנגען מיט איינעס ראַנגען שיינע אנגע־
הייכט, אינד אינטער דער נעשלאַסטגען וויטטען הייבע
לאַנ דיא שטרינג אין בלעדגנדער וויטטע אינד נלאַטט
וויא עלעגגען.

„״ וואָלף לעכען שראַך דיא מיט איינער צום דע־
צען נעדעדען שטטטע. „איינע נאַנגע כוטטען פּאַלל
אירהיס זינד אנגעקאָטטען אינד וואַרען אין פּלעטטען."

„ייול מיין קינד", עדוויעדעטע דער עדענגאַטל
לינגגאַלל. „לאַסט דיא הייטען קאָטטען."

אינד ייול נאַהם פּאַם שוכלאַדקאָטטען איינע בוכטע,
שטטללדע דיא פּאַר ד׳ וואָלף הין. אַטטגעטע דאַנן דיא
שהיינ אינד לעס דיא נעטטטע נגדעלדטטאַטט, דיא ווד
איך אירהיר וואַנדערינג נעדעהנד האַבען, איינטרעטטען.
דיא איינען וויטטען נאַנין דעטטטיג דעס נגאַי איינען
מאַרגען, אנדערע ווידער שטללדען זיך שוויינגנד בייא
וויטט: דעס וואָלף אבער דיעף אירגען איין לוטטע
אלוכס עגטגעגען. וואַרייט איין פּעלטטטטעגעס שלוס
צוריקקקאַנגע ער אַטטגעטע דאַנן דיא בוכטע, שטטעטע
דערען אינהאַלט — לוטטער בעטטרעכגנע מאַטטרטטטיגען
— פּאַר זיך אים, אינד איבערגאַנ איינעס דעס ראַבוטטען
מאַנגע מיט דען וואַרטען:

„צו דעם סגנדער לעכ ראַבוטטען, דעס מאַכאָקטע־
לגנגר. עס איטט איין ווענג וטטטט אבער אירר ווד איין
נעווגדער מאַנן דער ווענ ווד איך נכט שאַרען, אינד
אירר ווערדעס איינען נטטען שבת האַבען."

(פּאַרטעטצונג פּאַלגט)